

Sygn. akt I 1 Co 1986/24

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2025 r.

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie I Wydział Cywilny
Seksja ds. Egzekucyjnych w osobie Anny Jurewicz-Niemiec
po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2025 r.
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z wniosku wierzyciela **Jupiter Fundusz Inwestycyjny Zamknięty**
Niestandaryzowany Fundusz Wierzytelności z siedzibą w Warszawie
przeciwko dłużnikowi **Krzysztofowi Młot**
o egzekucję
w przedmiocie skargi pełnomocnika wierzyciela na postanowienie Komornika
Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Jurka Łach z dnia 10 października
2024 r. w sprawie sygn. akt Km 368/19
postanawia :

- I. uchylić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Jurka Łach z dnia 10 października 2024 r. w sprawie sygn. akt Km 368/19,
- II. orzec, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie,
- III. umorzyć postępowanie w zakresie wniosku o obniżenie opłaty egzekucyjnej.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 23 października 2024 r. wierzyciel wniósł skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Jurka Łach z dnia 10 października 2024 r. w sprawie sygn. akt Km 368/19 o umorzeniu postępowania i obciążeniu wierzyciela kosztami.

Na oryginale właściwe podpisy
sekretarz sądowy
Anna Jakóbczak

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i umorzenie postępowania egzekucyjnego w oparciu o ten przepis, podczas gdy nie zachodziły przesłanki do jego zastosowania. Ponadto wierzyciel zarzucił naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i obciążenie wierzyciela opłatą stosunkową, podczas gdy nie zachodziły przesłanki do umorzenia postępowania na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.

Wierzyciel wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia z dnia 10 października 2024 r. w całości oraz przyznanie wierzycielowi zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą. Z ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia skargi, pełnomocnik wierzyciela wniósł o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej przez komornika sądowego biorąc pod uwagę niski nakład pracy komornika.

W uzasadnieniu pełnomocnik wierzyciela podniósł, że komornik sądowy błędnie umorzył postępowanie egzekucyjne stwierdzając beczynność wierzyciela, w sytuacji gdy wierzyciel na bieżąco informował komornika o podejmowanych czynnościach celem ustalenia spadkobierców dłużnika oraz o przebiegu toczącego się postępowania spadkowego po zmarłym dłużniku. Wierzyciel podkreślił, że podstawą podjęcia zawieszonego postępowania jest wskazanie spadkobierców dłużnika, a może to nastąpić dopiero po zakończeniu postępowania w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku. Wierzyciel wskazał, że postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku zawisłe przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie sygn. akt XI Ns 885/24 nie zostało prawomocnie zakończone, a zatem komornik sądowy nie miał podstaw do wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. W konsekwencji działania komornika sądowego były przedwczesne, a postanowienie o umorzeniu postępowania wraz z ustaleniem kosztów winno zostać uchylone.

W odpowiedzi na skargę komornik sądowy wniósł o jej oddalenie.

Referendarz sądowy ustalił, co następuje:

W sprawie Km 368/19 poprzednik prawny wierzyciela złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 24 stycznia 2019 r. na podstawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin- Zachód w Lublinie

VI Wydział Cywilny z dnia 27 kwietnia 2015 r. sygn. akt VI Nc-e 688257/15, zaopatrzonego klauzulą wykonalności z dnia 2 czerwca 2015 r.

Komornik sądowy wszczął postępowanie egzekucyjne, a w toku przeprowadzanych czynności powziął informację o zgonie dłużnika w dniu 21 stycznia 2024 r.

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2024 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Jurek Łach zawiesił postępowanie egzekucyjne z uwagi na śmierć dłużnika. Postanowienie doręczono pełnomocnikowi wierzyciela dnia 1 marca 2024 r.

Pismem z dnia 20 maja 2024 r. pełnomocnik wierzyciela wystąpił do USC w Warszawie o wydanie odpisu skróconego aktu zgonu dłużnika.

Pismem z dnia 16 lipca 2024 r. pełnomocnik wierzyciela poinformował komornika sądowego, że podjął czynności zmierzające do ustalenia spadkobierców zmarłego dłużnika.

Wniosek wierzyciela o stwierdzenie nabycia spadku z dnia 9 września 2024 r. zarejestrowano w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie XI Wydział Cywilny pod sygn. akt XI Ns 885/24.

Pismem z dnia 2 września 2024 r. komornik sądowy wezwał wierzyciela do przedłożenia w terminie miesiąca od dnia doręczenia wezwania orzeczenia sądowego uprawniającego do podjęcia postępowania egzekucyjnego co do spadkobierców dłużnika pod rygorem umorzenia nas podstawie art. 824§ 1 pkt 4 k.p.c. Pismo doręczono pełnomocnikowi wierzyciela dnia 6 września 2024 r.

Pismem z dnia 8 października 2024 r. wierzyciel ponownie poinformował, że podjęto czynności zmierzające do ustalenia spadkobierców dłużnika poprzez wszczęcie postępowania spadkowego sygn. akt XI Ns 885/24, które jest w toku i nie jest znany krąg spadkobierców umożliwiający podjęcie postępowania egzekucyjnego.

Postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie Jurka Łach z dnia 10 października 2024 r. organ egzekucyjny postępowanie umorzył na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. (pkt 1). W pkt 2 postanowienia ustalił koszty postępowania na kwotę 2.470,24 zł i obciążył nimi wierzyciela w kwocie 2.032,11 zł, natomiast dłużnika w kwocie 438,13 zł. W pkt 3 wezwał wierzyciela do zapłaty w

terminie tygodnia od daty otrzymania postanowienia należnych kosztów egzekucji w kwocie 2067,96 zł. W pkt 4 postanowienia przyznał koszty zastępstwa pełnomocnika w kwocie 900 zł i obciążył nimi dłużnika.

Powyższych ustaleń faktycznych dokonano na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania egzekucyjnego Km 368/19 oraz aktach postępowania XI Ns 885/24, a także dołączonymi do skargi na czynność komornika, którym dano wiarę, gdyż ich autentyczność oraz treść nie budziła wątpliwości.

Referendarz sądowy zważył, co następuje:

Skarga wierzyciela zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawowym środkiem zaskarżenia w postępowaniu egzekucyjnym jest skarga na czynności komornika, która zarazem stanowi środek nadzoru sądu nad komornikiem. Służy ona na wszelkie czynności komornika - rozstrzygające i faktyczne - oraz na zaniechanie dokonania przez niego czynności. Określając zaskarżoną czynność lub czynności, których dokonania komornik zaniechał, oraz formułując wniosek o zmianę, uchylenie lub dokonanie czynności, skarżący dokładnie określa swoje skierowane do sądu żądanie zweryfikowania wadliwej jego zdaniem czynności komornika. Sąd powinien rozpoznawać skargę w zakresie określonym przez skarżącego, lecz zarazem może wyjść poza granice zaskarżenia, do czego uprawnia go art. 759 § 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 767 § 1 k.p.c. na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę komornika.

W przedmiotowej sprawie sporną kwestię stanowi umorzenie postępowania egzekucyjnego z powodu bezczynności wierzyciela w sytuacji gdy śmierć dłużnika miała miejsce w toku postępowania egzekucyjnego, co skutkowało zawieszeniem tego postępowania.

Postępowanie umarza się w całości lub części z urzędu jeżeli wierzyciel w ciągu sześciu miesięcy nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszonego postępowania (art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c.).

Zgodnie z treścią art. 824 § 1¹ k.p.c. termin, o którym mowa w § 1 pkt 4, biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania - od dnia ustania przyczyny zawieszenia.

W przypadku śmierci dłużnika przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego postępowanie może być prowadzone jedynie w oparciu o tytuł wykonawczy, któremu nadano klauzulę wykonalności przeciwko spadkobiercom dłużnika. W razie śmierci wierzyciela lub dłużnika po wszczęciu egzekucji ustawa nie wymaga nadania klauzuli wykonalności na rzecz spadkobierców wierzyciela lub przeciwko spadkobiercom dłużnika. W takim wypadku zawieszone postępowanie egzekucyjne organ egzekucyjny podejmuje z udziałem spadkobierców, np. po wykazaniu tego przymiotu wskazanej przez wierzyciela osoby prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia przez nią spadku po dłużniku.

W przedmiotowej sprawie dłużnik Krzysztof Młot zmarł po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, dlatego też komornik sądowy słusznie zastosował art. 819 k.p.c. i zawiesił postępowanie egzekucyjne. Przyczyna zawieszenia miała miejsce w dniu 21 stycznia 2024 r. (data śmierci dłużnika). Utrata bytu przez osobę fizyczną, w czasie toczącego się postępowania egzekucyjnego, nie jest traktowana jako utrata zdolności sądowej, tak jak w postępowaniu rozpoznawczym, lecz jako śmierć strony, której skutki reguluje art. 819 k.p.c. (Wiśniewski Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Artykuły 730–1088).

Bezczynność wierzyciela w zakresie ustalenia spadkobierców dłużnika albo wystąpienia do sądu o ustanowienie dla nich kuratora, jeżeli nie są znani i nie ma kuratora spadku, w postępowaniach wszczętych do 8.09.2016 r. powoduje ich umorzenie z mocy samego prawa (art. 823, który w tych postępowaniach nadal znajduje zastosowanie), zaś w postępowaniach wszczętych po 8.09.2016 r. powoduje ich umorzenie z urzędu (art. 824 § 1 pkt 4) [Manowska Małgorzata (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II, wyd. IV].

Wierzyciel należy do kręgu osób mających interes prawny w złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku i jako gestor postępowania egzekucyjnego winien dążyć do podjęcia zawieszonego postępowania. W przedmiotowej sprawie, wierzyciel od doręczenia mu postanowienia o zawieszeniu

postępowania egzekucyjnego, podejmuje kroki celem ustalenia następców prawnych zmarłego dłużnika Krzysztofa Młot. O podejmowanych czynnościach informuje też organ egzekucyjny. Wierzyciel złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku, jednakże postępowanie zawisłe przed Sądem Rejonowym Rzeszowie Wydział XI Cywilny pod sygn. akt XI Ns 885/24 nie zostało jeszcze prawomocnie zakończone.

Termin określony w art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. tj. 6 miesięczny, biegnie dla wierzyciela w razie zawieszenia postępowania od dnia ustania przyczyny zawieszenia, co w przedmiotowej sprawie jeszcze nie miało miejsca, gdyż postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie zostało prawomocnie zakończone. Tym samym komornik sądowy nie mógł przyjąć, iż ziszczyły się przesłanki do umorzenia postępowania egzekucyjnego Km 368/19, a ustalenie kosztów tego postępowania jest przedwczesne.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Referendarza sądowego, skarga wierzyciela zasługiwała na uwzględnienie, przez co orzeczono jak w pkt I sentencji postanowienia.

Orzeczenie o kosztach znajduje uzasadnienie w art. 520 § 1 k.p.c. Pomimo uznania skargi pełnomocnika wierzyciela za zasadną Referendarz Sądowy nie znalazł podstaw do obciążenia dłużnika kosztami postępowania skargowego, gdyż to nie jego działania doprowadziły do zainicjowania postępowania skargowego, a art. 770 k.p.c. jasno określa, iż dłużnik zwraca wierzycielowi jedynie koszty niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji.

Skutkiem uchylenia zaskarżonego postanowienia jest jego wyeliminowanie z obrotu prawnego, a co za tym idzie bezprzedmiotowość rozpoznania wniosku pełnomocnika wierzyciela o obniżenie obciążającej go opłaty egzekucyjnej – art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. o czym orzeczono w pkt III postanowienia.

Na oryginale właściwe podpisy
sekretarz sądowy
Anna Jakóbczak